

Kemikalier
J.nr. 2020-4111
Ref. HEHJO/CLCLA
Den 22. oktober 2020

Høringsnotat udarbejdet på baggrund af offentlig høring af udkast til bekendtgørelse om pligt til anvendelse og registrering af IPM-principper ved brug af plantebeskyttelsesmidler

Bekendtgørelsesudkastet og vejledning blev sendt i offentlig høring den 1. september 2020 med frist til at afgive høringssvar til og med den 29. september 2020. Høringen blev samtidig lagt på Høringsportalen. Miljø- og Fødevareministeriet (MFVM) har fra andre end offentlige ministerier og styrelser modtaget i alt 5 høringssvar, som alle indeholder bemærkninger til enten bekendtgørelsesudkastet og/eller den tilhørende vejledning.

I det følgende er der refereret fra de indholdsmæssige kommentarer i høringssvarene, og der er i den forbindelse anført MFVM's bemærkninger til høringssvaret.

I første del af høringsnotatet kommenteres på høringssvar til selve bekendtgørelsen, og i anden del af notatet kommenteres på høringssvar til bekendtgørelsens bilag 2 med spørgsmål og den tilhørende vejledning.

Kommentarer til selve bekendtgørelsen

Landbrug & Fødevarer (L&F) bemærker, at når det er besluttet at lovgive på dette komplekse agronomiske område (IPM), er det vigtigt, at der ved implementering af de foreslåede regler holdes fast i målsætningen om, at det elektroniske IPM-pointskema bliver baseret på faglige spørgsmål, som giver værdi for landmanden i dennes planlægning og dyrkning af afgrøderne. L&F har noteret sig, at udfyldelse af skemaet er estimeret til at tage omkring 15 minutter. Det vil have værdi for landmanden, hvis denne tid kan bruges på faglige overvejelser omkring dyrkning af afgrøderne. Bliver IPM-pointskemaet yderligere kompliceret, anfører L&F ud fra deres erfaring fra sprøjtejournalindberetningen (SJI), at det for mange landmænd vil kræve konsulentbistand og dermed udløse betydeligt større omkostninger end forudsat i aftale om pesticidstrategi 2017-2021. L&F forventer således, at mange landmænd vil inddrage planteavlskonsulenten ved besvarelsen af IPM-pointskemaet som for SJI. Formodentlig vil de to opgaver på sigt blive gennemført samtidigt. L&F mener derfor, at det er afgørende vigtigt, at der bliver indført en overgangsperiode i 2021, da mange landmænd forventeligt allerede har indberettet til SJI i løbet af efteråret 2020. Ressourcemæssigt bliver det meget svært at presse yderligere opgaver ind i rådgivningssystemet i den korte periode fra 1. januar til 31. marts 2021. I samme periode bliver konsulenterne belastet af en række andre opgaver f.eks. med udfyldelse af gødningsregnskab, markplaner og udarbejdelse af fællesskema.

L&F foreslår helt konkret, at der startes med en overgangsperiode i 2021, som omfatter f.eks. 100 landbrug, hvor IPM-skemaet både fagligt og teknisk afprøves. L&F er desuden betænkelige ved de IT-mæssige udfordringer i skemaet, da der skal hentes data fra to forskellige statslige IT-systemer. Det er meget tidsmæssigt og økonomisk belastende for rådgivningstjenesten at skulle arbejde med IT-systemer, der ikke grundigt er afprøvede, og den er i forvejen hårdt erfaringsramt på IT-området grundet problemer med andre statslige IT-systemer. En overgangsperiode vil ifølge L&F være en konkret udmøntning af brugervenlig og agil digitalisering.

L&F bemærker slutteligt, at der kan dispenseres fra bekendtgørelsen jf. § 6. Hvis der, trods den generelle undtagelse af bedrifter uden omdriftsareal, økologer og anvendelsen af afgrødekoder til definition af arealer i omdrift, er bedrifter, som er pålagt at udfylde IPM-pointskemaet, bør muligheden for dispensation overvejes brugt til helt at undtage pligten til at udfylde IPM-pointskemaet. L&F er positive over for en dispensationsmulighed, som de forventer generelt træder i kraft, hvis f.eks. statens IT-system bryder sammen.

I bilag 1 videreføres der efter L&F ("SEGES") opfattelse en fejlagtig oversættelse af IPM-princip 4. Skadedyrsbekæmpelse bør oversættes til skadevoldere, eller bedre som den svenske oversættelse, skadevoldere og ukrudt.

Bemærkninger hertil fra MFVM:

Af tillægsaftalen til Pesticidstrategi 2017-2021 fremgår, at kravet om at udfylde IPM-skemaet omfatter alle bedrifter. MFVM vurderer, at skemaet kan udfyldes på 15 minutter og af landmanden selv, efter at sprøjtejournalindberetningen er foretaget, idet skemaet er udarbejdet, så der automatisk trækkes data for de spørgsmål, der er baseret på komplicerede data, og der kræves kun direkte besvarelse af spørgsmål, som vurderes at dreje sig om forhold, som landmanden er godt bekendt med og derfor hurtigt kan svare på. Det er fx om der radrenses, om der holdes sprøjtefrie randzoner, og om der anlægges sprøjtevinduer. Udfyldelsen af skemaet forventes derfor ikke at kræve konsulentbistand, men kan give anledning til planlægningsmæssige overvejelser. Angående forslaget om en overgangsordning og betænkeligheder ved det IT-mæssige har en fokusgruppe med ca. 20 landmænd drøftet og afprøvet ideer til spørgeskemaet, og der planlægges test hos landmænd, når IT-systemet er færdigt. L&F anfører, at der er en oversættelsesfejl i IPM princip 4, hvilket MFVM kan bekræfte, og som der derfor korrigeres for. Dispensationsmuligheden gælder særlige tilfælde og administreres af Miljøstyrelsen. Ved et evt. IT-nedbrud gøres erhvervet naturligvis ikke ansvarlige for fristoverskridelser.

Dansk Skovforening (DSF) bemærker, at det fremgår af § 2 punkt 1) at arealer med skovbrug tæller med i opgørelsen af det samlede dyrkede areal, og af § 3 at professionelle brugere (inklusiv skovbrugere) skal anvende de generelle IPM-principper, jf. bilag 1 til bekendtgørelsen, med henblik på at fremme bekæmpelse af skadegørere med mindst mulig brug af plantebeskyttelsesmidler.

Det er til gengæld kun landbrugere med et samlet dyrket areal over 10 ha og som har arealer i omdrift defineret efter § 2 nr. 3), der årligt skal indsende et udfyldt IPM-skema, hvorefter skovarealer er undtaget denne forpligtigelse. Det, finder DSF, er en fornuftig afvejning, da brugen af sprøjtemidler i skovbruget typisk er mere sporadisk og ofte kun anvendes på det enkelte areal i 1-2 behandlingsår.

I vejledningen bør definitionerne fra bekendtgørelsen gentages, så den tydelige skelnen mellem dyrket areal og arealer i omdrift, der er afgørende for hvem og hvornår en jordejer er omfattet af reglerne om at udfylde skemaet, også er tydelig her. På den måde opstår der ikke tvivl om, hvilke arealer der tæller med i opgørelsen af det samlede dyrkede areal, og hvornår noget tæller som værende i omdrift og dermed, hvem der skal udfylde skemaet.

Skovbrugsvirksomheder kunne endvidere nævnes som eksempler på bedrifter, der ikke skal udfylde IPM-skema (vejledningens punkt 2.4 under bedriftstype 4), foreslår DSF.

Bemærkninger hertil fra MFVM:

MFVM kan bekræfte, at IPM-skemaet skal udfyldes af ejere af landbrugsbedrifter, der har et samlet dyrket areal på 10 ha eller derover, og hvor der er jord i omdrift på hele eller dele af arealet. Det fremgår både af listen over afgrøder i omdrift (bilag 3 i bekendtgørelsen) og af eksempel 5 i vejledningen, at skovarealer ikke indgår i definitionen af afgrøder i omdrift. Det betyder, at skovejere kan være omfattet af kravet om at udfylde IPM-skema og fx vil være det, hvis de har et samlet dyrket areal med 9 ha skov og 2 ha med byg, som giver et samlet dyrket areal på 11 ha med to ha i omdrift.

Bæredygtigt Landbrug (BL) bemærker, at de bakker fuldt op om IPM-principperne, men at der pålægges endnu en byrde til erhvervet, og at det anses som en overimplementering af et direktiv. BL lægger vægt på, at landmændene er veluddannede og har opdateret viden om planteværnsmidler, og at det derfor er formålsløst at udfylde endnu et skema. BL påpeger, at reglerne for brug af planteværnsmidler er strenge i Danmark, og at der som følge deraf kun er få midler at vælge mellem, hvilket giver risiko for øget resistens. Der refereres til, at mulighederne for at anvende IPM-principperne begrænses af andre krav på jordbrugsområdet vedr. bl.a. gødskning. Dertil anføres, at IPM principperne ikke egner sig til en skematisk anvendelse, da bl.a. jordtype og landsdel kan have betydning for valg af teknik, og at den enkelte landmand handler fornuftigt ud fra sit kendskab og den aktuelle situation. Slutteligt henvises til, at Landbrugsstyrelsens app ikke af alle regnes som en lettelse for erhvervet i forhold til formkrav om brug af en bestemt teknologi. BL lægger samtidig vægt på, at partshøring er en forvaltningsretlig garantiforskrift, der sikrer, at myndighederne træffer korrekte afgørelser, og at det derfor er problematisk med særlige formkrav i forbindelse med brug af app.

Bemærkninger hertil fra MFVM:

Kravet om udfyldelse af et IPM-skema er en politisk beslutning og indgår som en del af tillægsaftalen til Pesticidstrategi 2017-2021, og bemyndigelserne skal sikre gennemførelse i dansk ret af forpligtigelse i pesticidrammedirektivet til at sikre at IPM-principperne følges. Som det fremgår af bemærkningerne til IPM-kravet i kemikalielovens § 38, har der løbende været drøftelser mellem medlemslandene og EU-Kommissionen om, hvordan forpligtelsen i pesticidrammedirektivets artikel 14, stk. 4 nærmere skal udmøntes, men EU-Kommissionen har ikke fastlagt retningslinjer herom. Der er fortsat en dialog med EU-Kommissionen om, hvor langt medlemslandenes forpligtelser rækker særligt i forhold til kontrolforanstaltninger. Med registreringskravet vurderes der for indeværende at være skabt rammerne for den bedst mulige kontrol af artikel 14, stk. 4, i pesticidrammedirektivet, hvorefter det skal sikres, at IPM-principperne anvendes af brugerne. IPM-pointskemaet har bl.a. som formål at øge opmærksomheden på at anvende IPM-principperne. MFVM vurderer, at skemaet kan udfyldes på 15 minutter og af landmanden selv, efter at sprøjtejournalindberetningen er foretaget, idet skemaet er udarbejdet, så der automatisk trækkes data for de spørgsmål, der er baseret på komplicerede

data, og der kræves kun direkte besvarelse af spørgsmål, som vurderes at dreje sig om forhold, som landmanden er godt bekendt med og derfor hurtigt kan svare på. Det er fx om der radrenses, om der holdes sprøjtefrie randzoner, og om der anlægges sprøjtevinduer. Ift bemærkningerne om Landbrugsstyrelsens app er der indhentet følgende bemærkninger fra Landbrugsstyrelsen: "Landbrugsstyrelsens app er blevet udviklet med tanke på at lette adgangen for landbrugeren til vigtig information og centrale funktioner. Disse funktioner kommer også til at blive en del af Landbrugsstyrelsens nye kundeportal, men er endnu ikke tilgængelige. Det betyder, at landbrugeren på længere sigt vil kunne tilgå alle breve og meddelelser fra Landbrugsstyrelsen i app'en. Det bliver endvidere muligt at se status på sagsbehandlingen, herunder at se sager, som kunden skal være særlig opmærksom på/handle på i takt med, at der åbnes for den nye kundeportal.

Den lettere adgang til breve og status på sager, som app'en muliggør, vil give landbrugeren lettere og hurtige adgang til sine oplysninger, såfremt landbrugeren ønsker at gøre brug af muligheden". MFVM bemærker vedr. formkrav, at alle forvaltningsretlige garantiforskrifter vil blive overholdt i den forbindelse.

Høringsnotat vedr. bilag 2 og vejledningen til bekendtgørelsen

Københavns Universitet, Plante- og Miljøvidenskab (KU) bemærker til bilag 1 (IPM-pointskemaet), at det:

1) er uklart om brugeren blot skal svare ja eller nej på pkt. 1, 2 og 3 eller blot sætte kryds. Hvis man får 10 point for at skrive ja, men ikke redegør for hvad man har gjort giver det ikke megen mening. Der er ikke klart hvad forskellen er på pkt. 1 og 2.

Pkt. 1. Hvad menes med ukrudt her (tokimbladet ukrudt?).

Pkt. 2. Græsukrudt er også ukrudt, så det er der svaret på i pkt. 1.

2) I pkt. 4 er sorter stavet forkert "soter". Der kan ofte ikke svares generelt på disse spørgsmål, da landmanden kan have forskellige beavægsgrunde til at vælge forskellige strategier i forskellige afgrøder. Landmanden kan være tvunget til at tage den sort, han tilbydes af forhandleren, fordi de mest resistente sorter er udsolgt. Ofte har landmand intet valg, da det firma han/hun skal levere høsten til, dikterer hvilke sort, han/hun skal dyrke (f.eks. græssorter til DLF).

3) Pkt. 5. Også her kan der være forskellige strategier afhængig af forholdene på et givet sprøjtetidspunkt og markens placering. F.eks. har vejrforholdet betydning for om det giver mening at bruge dyser, der reducerer afdriften, da disse dyser ikke altid giver den bedste virkning på afgrøden.

4) I pkt. 10 er der flere valgmuligheder. 1, 2, 3 kan opfattes så det give udtryk for det samme. F.eks. man vælge kun at behandle i marker, hvor man ser et behov og man gør det for at være på den sikre side.

5) Pkt. 14. Da en landmænd normalt har mange marker og afgrøder, kan der være adskillige svar. Der er f.eks. et sprøjtevindue i en mark, men landmanden har ikke fået set efter om midlet har virket. Ligeledes kan han/hun have gjort noget i en mark og noget andet i en anden mark. Derfor er det svært at givet et retvisende entydigt svar. Ofte har landmænd flere afgrøder og adskillige marker, der behandles forskelligt alt efter forholdene, så derfor kan skemaet ikke besvares korrekt og give et retvisende billede, af hvad der er gjort på bedriften, fordi det ofte er mere nuanceret og er forskelligt fra mark til mark. Landmanden vil naturligvis være interesse for at få så mange point som muligt af kontrolmyndighederne, og vil derfor måske have tendens til at svare på baggrund den mark, der følger alle IPM kriterier, hvilket næppe er muligt for alle marker.

KU har også bemærkninger til bilag 3 i den tilhørende vejledning. Det er til spørgsmål 3.5
Spørgsmål 5: Hvad gør du for at beskytte mængden af nytteorganismer omkring det dyrkede areal?

I høringsudkastet spørges alene om man beskytter nytteorganismer i eksisterende levesteder. Her tænkes formentlig mest på beskyttelse mod afdrift af pesticider. Der tages dermed lille hensyn til forebyggelse som er hjørnестenen i IPM. Der savnes en svarmulighed for, om man aktivt etablerer habitater til nytteorganismer, såsom levende hegn og blomsterstriber. Det danske landbrugslandskab er karakteriseret ved store marker og for få og små habitater for nytteorganismer omkring markerne, hvilket gør at økosystemtjenesterne for biologisk bekæmpelse og bestøvning ikke er optimale. Svarmuligheden kan gøres meget konkret ved at bede om;

- a) Beregnet areal til disse økologiske infrastrukturer på bedriften som helhed. Det skal være mindst 5% og gerne 10%. Ved små bedrifter kan tages højde for landskabsdiversitet.
- b) Årlig forandring i areal afsat til økologiske infrastrukturer på ejendommen.

Bemærkninger hertil fra MFVM:

Ad 1) Det gælder for spørgsmål 1, 2 og 3, at jordbrugeren ikke selv skal besvare spørgsmålet, men får tildelt beregnede IPM-point baseret på data, der hentes fra bl.a. Landbrugsstyrelsens Fællesskema. Dette fremgår i skemaet i bilag 2 til bekendtgørelsen i kolonneoverskriften: "Baseret på data jordbruger allerede har indberettet til LBST eller Miljøstyrelsen".

Jordbrugeren skal således ikke selv besvare spørgsmålet, men IPM-skemaet udfyldes automatisk i et IT-system. Dette gælder for 10 af de 14 spørgsmål.

Ad pkt. 1) Det forklares i detaljer i Vejledningen, hvordan et indeks beskriver sædskiftet og fastsætter pointtildelingen. Det fremgår ligeledes af vejledningen og af det digitale IPM-skema, som jordbruger skal tilgå via Miljøstyrelsens hjemmeside, hvad der menes med hhv. "ukrudt" og "græsukrudt". For at fremhæve forskellen på de to første sædskifteindeks, der benyttes i spørgsmål 1 og 2, foretages følgende ændringer:

- Spørgsmål 1 tilføjes "og mindske risikoen for herbicidresistens"
- Spørgsmål 2 tilføjes ordet "særligt" foran "kan forebygge" græsukrudt.

Ad 2). "Soter" rettes til "sorter".

Det kan være en udfordring for landmanden at få de mest resistente sorter. Derfor gennemfører Miljøstyrelsen en række projekter, der på sigt skal bidrage til, at der markedsføres flere resistente sorter og sortsblandinger. Spørgsmålet og svarmulighederne skal få jordbrugeren til at tænke over betydningen af at vælge sorter med god sygdomsresistens og efterspørge resistente sorter. Dette er væsentligt, da brugen af resistente sorter har stor betydning for at forebygge behovet for sprøjtemidler.

Ad 3). Der kan være forskellige hensyn at tage ved valg af dyser, herunder effektivitet og afdrift. Spørgsmålet og svarmulighederne her skal få jordbrugeren til at tænke over, at det er vigtigt at beskytte fx nytte dyr uden for dyrkningsfladen, og man kan foretage aktive valg for at sikre dette. Jordbrugeren bliver gennem informationsindsatser og tilskudsordninger tilskyndet til at etablere levesteder for nytteinsekter og andre nytte dyr, herunder fx blomsterstriber. Spørgsmålet og tilhørende svar vil blive justeret for at afspejle, at indsatsen mod afdrift også gælder disse områder.

Ad 4). Jordbrugeren skal besvare spørgsmålet ved at angive, hvilket af de fire udsagn, der passer bedst til virksomhedens valg af sprøjtestrategi. Spørgsmålet og svarmulighederne skal få jordbrugeren til at tænke over, hvorvidt det er nødvendigt at behandle hele marken, og om forudsætningerne for at foretage en behandling er opfyldt, fx vurdere om skadetærskelen er overskredet.

Ad 5). Spørgsmålet og svarmulighederne skal få jordbrugeren til at tænke over, at det er vigtigt at følge op på, om de udførte sprøjtninger har virket. Utilstrækkelig virkning kan skyldes begyndende resistens, der kan være sprøjtet med forkert dosis eller på et tidspunkt, hvor effekten har været mindre optimal mv. Det er formålet at sætte fokus på, at der skal ske en opfølgning, der kan vise, om der har været valgt de bedste løsninger med henblik på at jordbrugeren fremadrettet udnytter disse erfaringer og evt. reducerer pesticidforbruget i de følgende sæsoner.

Dansk Skovforening DSF bemærker, at i vejledningen bør definitionerne fra bekendtgørelsen gentages, så den tydelige skelnen mellem dyrket areal og arealer i omdrift, der er afgørende for hvem og hvornår en jordejer er omfattet af reglerne om at udfylde skemaet, også er tydelig her. På den måde opstår der ikke opstår tvivl om, hvilke arealer der tæller med i opgørelsen af det samlede dyrkede areal, og hvornår noget tæller som værende i omdrift og dermed, hvem der skal udfylde skemaet.

Skovbrugsvirksomheder kunne endvidere nævnes som eksempler på bedrifter, der ikke skal udfylde IPM-skema (vejledningens punkt 2.4 under bedriftstype 4), foreslår DSF.

Bemærkninger hertil fra MFVM:

Miljøstyrelsen vil præcisere i vejledningen, at alle jordbrugsejendomme et samlet dyrket areal på 10 ha eller derover er omfattet af kravet om udfyldelse af IPM-skema, hvis en del af dette areal er i omdrift, og at det gælder uanset om fx størstedelen af arealet er skovarealer. Der tilføjes en definition af skov i bekendtgørelsen efter høringen.

L&F (SEGES) har flg. bemærkninger til flg. spørgsmål:

Spørgsmål 1 Der kan evt. bruges forkortelser for afgrøder i stedet for koder. Det bør dog grundigt testes i en pilotperiode, om fremgangsmåden med tilstrækkelig sikkerhed giver retvisende pointtal. Kan systemet f.eks. håndtere ændring af marknumre over den tiårige periode, og at der på visse ejendomme af gode faglige årsager kan forekomme enkeltmarker med ensidigt sædskifte, der overskygger de resterende markers gode sædskifter?

Spørgsmål 2: Det er et stort interval fra 0,25 til 0,75 for at give 1 point, men kan uden oplysninger om kulturtekniske forhold ikke indsnævres. Skærmbilledet bør derfor give nærmere forklaring på de øvrige forhold, som har betydning for forebyggelse af græsukrudt.

Spørgsmål 3: Effekten af sædskifte på forbruget af svampe- og skadedyrsmidler er væsentligt mindre end forbruget af ukrudtsmidler, så vægtningen på lige fod med ukrudt er – ud fra en præmis om at ville påvirke forbruget af plantebeskyttelsesmidler – fagligt forkert. De fleste af de nævnte skadevoldere kan ikke bekæmpes kemisk. Det nævnes i rapporten, at IPM-skemaet har fokus på de forhold, der betyder mest for sprøjtemiddelforbruget. Desuden er der ikke taget hensyn til, at der i dag på næsten hele vårbyg arealet dyrkes sorter, der er resistente mod havrecystenematoder, ligesom flere af de nævnte skadegørere er meget sjældne. Der anbefales ikke 7 år mellem rapsdyrkning.

Spørgsmål 4: Emnet sortsvalg er meget relevant. Der bør indarbejdes et spørgsmål om anvendelse af sortsblandinger, der også er god IPM-praksis. Resistente sorter eksisterer ikke, og er desuden et begreb som har flere betydninger. Der vil også være en del jordbrugere, som ikke er fortrolige med denne term. Ordet 'resistente' bør erstattes af 'modstandsdygtige'. Alle sorter har deres stærke og svage sider. Man kan indlede med at skrive: "vælger du sunde, modstandsdygtige sorter".

(Der er ikke bemærkninger til spørgsmål 5).

Spørgsmål 6-9: Uden at have fået mulighed for at se tests af disse spørgsmål, finder vi det vanskeligt at kommentere.

Umiddelbart forekommer det u hensigtsmæssigt, at 8/5 point gives som et "enten eller" for reduktion eller uændret ift. året før. I IPM vælges det bedst egnede middel til opgaven og med dosis efter behov. SEGES forudser derfor, at det bliver meget tilfældigt, om belastning går lidt op eller ned fra år til år. Pointgivningen bør være graderet i forhold til nogle intervaller.

Der bør på skærmbilledet nævnes, at belastningen beregnes ud fra aktivstofferens iboende egenskaber, og at den reelle belastning begrænses f.eks. gennem restriktioner og anvendelse af værnemidler.

Spørgsmål 11-13: Kriterierne for pointgivning viser indirekte, hvor få virkemekanismer der er til rådighed. Dermed giver besvarelsen af spørgsmålet ikke så stor værdi for jordbrugeren. SEGES foreslår, at der arbejdes videre med både besvarelse og pointgivning. Det vil have stor værdi at kunne se anvendelse af virkemekanismer over flere år (her mulighed for 2 år), ikke mindst for ukrudtsmidler. Det bør også være muligt at differentiere mellem ukrudts-, svampe- og insektmidler. Der er flere relevante virkemekanismer for ukrudtsmidler end for insektmidler og svampemidler. For insektmidler er der ofte tale om 1 sprøjtning pr. afgrøde pr. år, hvorfor det ikke giver megen information at give 0 point for anvendelse af 1 virkemekanisme.

Det vil øge brugervenligheden væsentligt direkte at vise produktnavne i stedet for reg.nr. og tilsvarende afgrødenavn i stedet for kode.

Spørgsmål 14: I introduktionsteksten kan også "før høst gennemgang" nævnes specifikt. På dette tidspunkt er det synligt, om sædskifte og dyrkningsstrategi er i balance i forhold til udviklingen i ukrudtsbestanden.

Bemærkninger hertil fra MFVM:

Spørgsmål 1: Der er i IT systemet en mouse-over-funktion, så navnet på den pågældende afgrøde kommer frem, når man holder musen over afgrødekoden. De data, der anvendes til opgørelse af antal point i forbindelse med spørgsmålene 1-3, er tilpasset netop disse spørgsmål i IPM-skemaet. Data gør det derfor muligt at håndtere skiftende marknumre mv. i en 10-årig periode. Miljøstyrelsen forventer derfor ikke de nævnte problemer, men der udføres test inden lancering til afklaring af dette.

Spørgsmål 2: Miljøstyrelsen vurderer, at det er vigtigt at holde hvert skærmbillede kort og overskueligt. Derfor inkluderes der ikke for hvert spørgsmål hvilke forhold, der kan være relevante for at øge implementeringen af de relevante IPM-principper.

Spørgsmål 3: Institut for Agroøkologi har til brug for IPM-skemaet udarbejdet tre sædskifteindeks, herunder et sædskifteindeks for sygdomme og skadedyr. Det er endnu ikke dokumenteret, om lave points for et sædskifteindeks også kan aflæses i pesticidforbruget. Men Miljøstyrelsen vil igangsætte en undersøgelse af dette i praksis. Når denne undersøgelse er tilendebragt, kan det på baggrund af resultatet overvejes, om det skal medføre ændringer i pointtildelingen for disse tre spørgsmål, der relaterer sig til sædskiftet. Da Miljøstyrelsen således ikke endnu har et konkret grundlag for at differentiere på point-tildelingen mellem de

tre sædskifteindeks, fastholdes den maksimale pointtildeling på 10 for hvert af de tre sædskifteindeks.

Den tabel, der indgår i vejledningen, og som angiver vejledende karensperioder for en række skadevoldere, er anvendt i beregningen af sædskifteindekset på anbefaling fra Aarhus Universitet, og den er oprindeligt udarbejdet af DLBR (nu SEGES).

For så vidt angår rapsdyrkning er der ikke indregnet en 7 år karensperiode i den beregning, der ligger i IT systemets beregning af sædskifteindeks for sygdomme og skadedyr, heri indgik derimod en 4 års karensperiode. Dette bliver nu ændret til 5 år, idet Institut for Agroøkologi, AU, og SEGES har oplyst, at jordbrugere i dag vejledes til at holde 5 rapsfrie år.

Spørgsmål 4: Bemærkningerne tage til efterretning, og svarmulighed vedr. sortsblandinger vil blive indarbejdet i besvarelsen af spørgsmål 4. SEGES forslag om at benytte begrebet ”modstandsdygtige ” i stedet for ”resistente” medtages.

Spørgsmål 6-9: Formålet med spørgsmål 6-9 er at sikre, at jordbruger har fokus på at gøre en indsats for at minimere pesticidbelastningen på sine afgrøder, bl.a. ved at øge implementeringen af IPM. Overordnet set og over årene bør der derfor ske en reduktion i pesticidbelastningen i de enkelte afgrøder. Pointgivningen af spørgsmål 6-9 tager udgangspunkt i, om belastningen går op eller ned. Miljøstyrelsen har ikke på nuværende tidspunkt grundlag for at kunne inddele pointgivningen efter intervaller i fladebelastningen. Miljøstyrelsen vil i vejledningen under spørgsmål 6-9 indføje et kort afsnit, der beskriver pesticidbelastningen og vil ligeledes tilføje en kort tekst i IT-systemet med IPM-skemaet.

Spørgsmål 11-13: Formålet med disse spørgsmål er at øge jordbrugers fokus på, at sprøjtemidlernes virkemekanisme er et af redskaberne til at udsætte skadevolderens udvikling af resistens over for sprøjtemidlet. Det har imidlertid været en udfordring at finde en passende måde at give point på for netop dette spørgsmål om virkemekanismer. Løsningen blev, at give point efter antal virkemekanismer. Miljøstyrelsen er enig i, at det er mest afgørende at benytte forskellige virkemekanismer for ukrudtsmidler. På den baggrund, har Miljøstyrelsen udviklet et nyt forslag til spørgsmål om virkemekanismer, som alene har fokus på ukrudtsmidler. Det vil bestå af to delspørgsmål, som besvares automatisk baseret på indberettede forbrugte pesticider, og som inddrager antal forskellige virkemekanismer, for de midler, der benyttes til bekæmpelse af henholdsvis enkimbladet og tokimbladet ukrudt over en to år lang periode. Der er en mouse-over-funktion i IT systemet, der vil vise sprøjtemidlets navn, når pilen peger på reg.nr. og afgrødekode.

Spørgsmål 14: Den forslåede tekst tilføjes i vejledning og IT system.

Danske Sortsejere (DSE) bemærker, at brugen af certificeret såsæd altid har været et anerkendt IPM-redskab, og at dette også bliver anerkendt i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/128/EF af 21. oktober 2009 om en ramme for Fællesskabets indsats for en bæredygtig anvendelse af pesticider. Direktivets bilag om IPM-principperne er gengivet i høringsudkastet.

DSE anfører, at ved brug af certificeret såsæd er landmanden garanteret såsæd, som er godkendt efter sædekorns bekendtgørelsen, der opstiller strenge krav til den producerede såsæd. Certificeringssystemet er med til at sikre, at såsæden er fri for sygdomme og ukrudtsfrø, og derved kan være en del af at reducere behovet for indsatsen i marken. DSE bemærker, at i bilag 2 opsættes det digitale spørgeskema, som landbrugerne over 10 ha. skal svare på årligt. Spørgsmål nummer 4 omhandler Bilag 1 del 1. punkt 3. og lyder som

følger: ”vælger du resistente sorter, når du køber udsæd? Dertil er der 4 svarmuligheder. Danske Sortsejere mener, at der i spørgsmål 4 ikke er taget højde for, at visse landbrugere vælger at benytte deres egen høstede materiale som udsæd. Derved vurderer Danske Sortsejere, at spørgsmål 4 ikke tilstrækkeligt repræsenterer Bilag 1 del 1. punkt 3. Danske Sortsejere foreslår, at man tilføjer en femte svar mulighed, ”jeg benytter på bedriften Hjemmeavlet udsæd” denne bør få point-tildelingen 0 som også er tilfældet med svaret: ”Jeg vælger kun sorter efter udbytte eller tager de sorter, jeg får tilbudt af forhandleren (0 point)”. – Dette begrundes med, at man ved brug af hjemmeavlet udsæd ikke lever op til IPM princippet defineret i bilag 1 del 1. punkt 3.

Bemærkninger hertil fra MFVM: Bemærkningerne fra Danske Sortsejere har givet anledning til genovervejning af formulering af spørgsmål og svarmuligheder, hvorfor både spørgsmål og svar er blevet justeret. Det er korrekt, at nogle jordbrugere benytter hjemmeavlet udsæd. Men det kan være udsæd fra en afgrøde, der er købt som såsæd året før, og som har god modstandsdygtighed over for visse sygdomme. Der indgår i spørgsmål 4 ikke længere ordet ”købe”.

Øvrige bemærkninger:

Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet har bidraget med nyt spørgsmål udviklet på baggrund af politisk ønske om at udvikle et spørgsmål vedr. IPM princip nr. 4. Dette nye spørgsmål er indsat som nyt spørgsmål nr. 7 og relaterer sig til både IPM princip nr. 1 og 4.

Derudover har der været et politisk ønske om inddragelse af IPM principperne 2, 3 og 4 i svarmulighederne til det spørgsmål, der under høring havde nr. 10. Dette er imødekommet via tilpasning af svarmulighederne i det spørgsmål, der nu har nr.12

Der er endvidere slettet to spørgsmål (spørgsmål 12 og 13 i udkastet til høringen), der handlede om, hvorvidt landmanden vælger hhv. svampemiddel og ukrudtsmiddelmed forskellig virkemekanisme for at undgå resistens over for sprøjtemidler. I lyset af høringssvarene er det vurderet, at der i en del tilfælde kun vil være et eller meget få midler at vælge mellem, og derfor er spørgsmålene ikke relevante. Derfor er der i stedet blevet plads til et nyt spørgsmål (nr. 5), hvor Miljøstyrelsen i samråd med Aarhus Universitet har indsat spørgsmål om at undgå at sprede skadevoldere på marken, hvilket relaterer til IPM-princip 1 om at forebygge og bekæmpe skadevoldere ved bl.a. at undgå at sprede dem.